

اصول اخلاق حرفه ای

و

نظامنامه

رقمّار حرفه ای اخلاق فرد مهندسر ساختمان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به لایحه‌ها و گزارش‌ها کار نیست

لایحه‌ها کمر با جهاندو نیست

”فردوس“

اصول اخلاق حرفه ای

ماده ۲ مکرر اصلاحیه آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۰۵

نظامنامه رفتار حرفه ای اخلاقی در مهندسی ساختمان

ابلاغیه شماره ۱۵۲۸۸/۱۰۰/۰۲ مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۰۹ مقام عالی وزارت راه و شهرسازی

کارگروه پایش اخلاق حرفه ای سازمان نظام مهندسی ساختمان استان خوزستان

اصول اخلاق حرفه‌ای

ماده ۲ مکرر - اصول اخلاق حرفه‌ای که همه اشخاص در رایه خدمات مهندسی خود ملتزم به رعایت و لحاظ کردن آن هستند به شرح زیر می باشد :

۱- رجحان منافع عمومی، حفظ محیط زیست، میراث فرهنگی و رعایت قانون بر منافع شخصی خود و صاحبان کار به هنگام تعارض منافع .

۲- انجام خدمات مهندسی به نحو حرفه‌ای و همراه با مراقبت و خودداری از اقدامی که با حقوق عمومی، صاحبان کار و اشخاص ثالث مغایرت داشته باشد .

۳- رفتار شرافتمندانه، مسؤولانه، توأم با امانتداری، رازداری، انصاف و حسن نیت و منطبق بر دانش حرفه‌ای در عرضه خدمات مهندسی در برابر صاحبان کار و خودداری از هر اقدامی که با منافع قانونی صاحبان کار مغایرت داشته باشد .

۴- احتراز از رفتاری که موجب لطمه به همکاران، سلب اعتبار اجتماعی یا وهن صاحبان حرفه مهندسی باشد .

۵- اجتناب از تکفل همزمان اموری که زمینه و موجبات نمایندگی یا قبول منافع متعارض را فراهم آورد .

مصادیق رفتارهای مشمول رعایت یا تقض اصول فوق در حرفه‌های مهندسی موضوع قانون، بر اساس نظام نامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان خواهد بود که پس از کسب نظر از شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان و تشکل‌های قانونی و رسمی مرتبط با حرفه ، با تصویب وزیر راه و شهرسازی ابلاغ می شود .

تبصره ۱- از تاریخ لازم الاجرا شدن این تصویب نامه، نظام نامه رفتار حرفه ای اخلاقی در مهندسی ساختمان به مواد آزمون های اخذ پروانه اشتغال به کار مهندسی موضوع ماده (۵) آیین نامه افزوده می شود .

تبصره ۲- در هر سازمان استان با انتخاب هیأت مدیره، کار گروهی متشکل از مهندسان موجه و مشهور به پای بندی به اخلاق حرفه ای در رشته های اصلی مهندسی تحت عنوان کار گروه ترویج و پایش اخلاق حرفه ای تشکیل می شود. این کار گروه ها در چارچوب ترقیاتی که شو رای مرکزی معین و ابلاغ می کند عهده دار وظایف زیر خواهند بود :

۱- آموزش و ترویج اصول اخلاق حرفه ای و نظامنامه رفتار حرفه ای اخلاقی در مهندسی ساختمان به اعضای سازمان استان .

۲- پایش مستمر و ارزیابی ادواری میزان رعایت اخلاق حرفه ای و همه گیری رعایت آن به وسیله اعضای سازمان استان و تشخیص موانع توسعه آن و پیگیری رفع آنها و ارسال آن برای انتشار عمومی در ارکان نظام مهندسی در سطح کشور .

۳- پیشنهاد اعمال اصلاحات اعم از تغییر و تکمیل مصادیق و معیارهای رفتار حرفه ای اخلاقی به شورای مرکزی برای ارایه به وزارت راه و شهرسازی .

در اجرای ماده ۲ مکرر آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، موضوع بند ۱ تصویب نامه شماره ۱۶۰۲۷۷/ت/۵۲۶۶۰ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۵ هیأت وزیران، این نظامنامه در چارچوب اصول اخلاق حرفه ای ذکر شده در آن، در سه فصل به شرح زیر تصویب و ابلاغ می شود. رعایت و اجرای این نظامنامه توسط مهندسان و بنگاه های حرفه ای مهندسی ساختمان مندرج در قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴ الزامی است.

فصل نخست- تعاریف

عبارات و اصطلاحات به کار رفته در این نظامنامه دارای تعاریف زیر است.

۱-۱- اصول اخلاق حرفه ای :

اصول اخلاق حرفه ای در پنج اصل در تصویب نامه به شرح زیر مقرر شده است :

- ۱- رجحان منافع عمومی، حفظ محیط زیست، میراث فرهنگی و رعایت قانون بر منافع شخصی خود و صاحبان کار به هنگام تعارض منافع .
- ۲- انجام خدمات مهندسی به نحو حرفه ای و همراه با مراقبت و خودداری از اقدامی که با حقوق عمومی، صاحبان کار و اشخاص ثالث مغایرت داشته باشد .
- ۳- رفتار شرافتمندانه، مسئولانه، توأم با امانت داری، رازداری، انصاف و حسن نیت و منطبق بر دانش حرفه ای در عرضه خدمات مهندسی در برابر صاحبان کار و خودداری از هر اقدامی که با منافع قانونی صاحبان کار مغایرت داشته باشد .
- ۴- احتراز از رفتاری که موجب لطمه به همکاران، سلب اعتبار اجتماعی یا وهن صاحبان حرفه مهندسی باشد .
- ۵- اجتناب از تکفل همزمان اموری که زمینه و موجبات نمایندگی یا قبول منافع متعارض را فراهم آورد .

۲-۱ رفتار حرفه ای :

شیوه رفتار با کارفرمایان، مهندسان و بنگاه های حرفه ای مهندسی ساختمان، همکاران و اشخاص تحت مدیریت خود، جامعه و محیط زیست در انجام خدمات مهندسی و اخذ تصمیم های حرفه ای .

۳-۱ عرف پذیرفته شده مهندسی :

رویه یا نظر پذیرفته شده توسط خبرگان حرفه در یک رشته مهندسی که آن را به عنوان رویه یا نظر مورد قبول مهندسان آن رشته در اجرای فعالیت های مهندسی مطابق با مقررات، ضوابط، الزامات، آیین های کار و استانداردهای اجباری در عمل به کار گرفته باشند یا در مجامع مهندسی اعلام کرده باشند .

فصل دوم - مصادیق رفتار حرفه ای اخلاقی در مهندسی ساختمان

۱-۲ رفتار عمومی

۱-۱-۲ رعایت اصول اخلاق حرفه ای در انجام خدمات مهندسی و انجام آن ها مطابق قوانین و مقررات حرفه ای مهندسی ساختمان از جمله رعایت ضوابط و مقررات شهرسازی، الزامات مقررات ملی ساختمان، آیین کارها، آیین نامه های لازم الرعایه و استانداردهای اجباری با رعایت عرف پذیرفته شده مهندسی و خودداری از قبول هر درخواستی از هر مرجعی اعم از کارفرما یا ناظران عمومی و خصوصی که با اصول مزبور یا قوانین، مقررات، الزامات، آیین کارها، آیین نامه ها و استانداردهای اجباری مغایرت داشته باشد یا احترام از آن ها ملزم شده باشد.

۲-۱-۲ به کار گرفتن دقت، مهارت و دانش فنی لازم در انجام کار حرفه ای .

۳-۱-۲ پرهیز از توسل به روش های متقلبانه، متخلفانه و مجرمانه برای کسب منافع مالی، امتیازات حرفه ای و سازمانی یا به دست آوردن پروانه اشتغال به کار حرفه ای و فعالیت یا هر گونه گواهینامه صلاحیت در امور مهندسی و فنی برای خود یا دیگران .

۴-۱-۲ اجتناب از تأسیس مؤسسه، دفتر یا محل کسب و پیشه تحت هر نام برای انجام خدمات فنی و مهندسی بدون داشتن پروانه اشتغال به کار حرفه ای یا گواهینامه صلاحیت لازم .

- ۵-۱-۲ خودداری از اعلام نظر تخصصی رسمی در زمینه ای که دانش و اطلاع کافی و ارزیابی دقیق از آن ندارد.
- ۶-۱-۲ اجتناب از تصدی همزمان مسؤلیت در دو مرجع که یکی بر دیگری وظیفه نظارتی دارد و خوداظهاری در مواردی که احتمال تضاد منافع وجود دارد .
- ۷-۱-۲ راست گویی در اظهارات فنی و شهادت ها یا گزارش های کتبی کارشناسی و کتمان نکردن واقعیت های مربوط به آن .
- ۸-۱-۲- امانت داری و دقت در رسیدگی و تأیید میزان کار درج شده در صورت وضعیت ها و صورت کارکردهای فنی و مالی .
- ۹-۱-۲ ندادن اجازه استفاده از نام، نشان، مهر، امضاء، اعتبار، مدرک تحصیلی، پروانه اشتغال به کار حرفه ای خود یا شخص حقوقی وابسته به خود به شخص دیگر که از آن استفاده مغایر اخلاق یا قانون نماید .
- ۱۰-۱-۲ قرار ندادن محصول کار حرفه ای خود در اختیار دیگری برای عرضه آن به نام طرف یا اشخاص ثالث
- ۱۱-۱-۲ پذیرفتن مسؤلیت محصول، خدمت و آثار کار حرفه ای خود و حرفه مندان تحت سرپرستی خود و امضای نقشه ها، مدارک و دستور کارهای فنی که انفرادی یا به صورت گروهی به منظور اجرا ارایه می کند و پذیرش مسؤلیت حرفه ای مشاوره های فنی و تخصصی رسمی خود ولو آن که در قبال آن حق الزحمه دریافت نکند .
- ۱۲-۱-۲ پرهیز از دادن وعده های خلاف واقع و مغایر با اصول و استانداردهای خدمات حرفه ای به منظور ترغیب کارفرمایان به واگذاری کار .
- ۱۳-۱-۲ پرهیز از اظهارات خلاف واقع، مبالغه آمیز یا گمراه کننده در مورد محصولات، سوابق، میزان تحصیلات و دانش مهندسی یا صلاحیت حرفه ای خود یا شرکا یا کارکنان مؤسسه یا مجموعه ای که در آن کار می کند یا تشکل های حرفه ای، علمی یا صنفی که در آن عضویت دارد یا انتشار آگهی تبلیغی خلاف واقع یا گمراه کننده در این زمینه ها .

۱-۱-۱۴ خودداری از اغراق در مورد نوع مسؤلیت خود در طرحها یا مشاغل قبلی و پیچیدگی فنی و تخصصی آنها و اظهار مطالب نادرست در مورد استخدام کنندگان یا مستخدمان، همکاران، شرکا یا کارهای قبلی خود در هنگام درخواست استخدام یا پذیرش تعهد حرفه ای .

۱-۱-۱۵ اعمال دقت و به کارگیری بیشترین دانش و تلاش خود و رعایت بی طرفی و اجتناب از اعمال تبعیض در صدور درست و واقعی تأییدیه ها و گواهی ها و نگرفتن مال یا امتیاز خارج از ضوابط قانونی و عدم تبانی یا توسل به وسایل متقلبانه در انجام وظایف حرفه ای یا در ارائه تأییدیه یا ردیه و مانند آنها در امور فنی و مهندسی .

۱-۱-۱۶ خودداری از استفاده غیر قانونی یا تبعیض آمیز از موقعیت های شغلی و مناصب اداری و سازمانی در امور حرفه ای یا فنی یا غیر آن به نفع خود یا شخص دیگر یا علیه دیگری .

۱-۱-۱۷ اعلام وابستگی به یکی از طرف های اختلاف یا داشتن جهات رد در سمت عضویت در شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان استان یا شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان کشور یا کارشناسی، در صورت وجود، به طرف های اختلاف، قبل از ورود به رسیدگی یا پذیرفتن کارشناسی .

۲-۲ رفتار با کارفرمایان، طرف های قرارداد مهندسی و اشخاص در استخدام

۲-۲-۱ پذیرفتن یا تعهد به انجام کار حرفه ای تنها در صورت یکه مهارت، صلاحیت حرفه ای، علمی و فنی، توان مدیریتی، جسمی و روانی، امکانات لازم و شرایط و اختیار قانونی برای انجام آن را دارا باشد و در صورتی که در خلال انجام کار، یک یا چند شرط از شرایط مذکور را از دست بدهد یا مدت اعتبار پروانه اشتغال به کار یا سایر مدارک قانونی وی برای انجام آن کار خاتمه یابد یا از استفاده از آن محروم شود، موضوع را بلادرنگ به کارفرما اعلام نماید .

۲-۲-۲ پایبندی به انجام وظایف و تعهدات قانونی، قراردادی و عرفی خود در قبال کارفرمایا استخدام کننده خویش .

۲-۲-۳ احراز صلاحیت فنی، حرفه ای و انضباطی قانونی لازم در اشخاص به هنگام واگذاری کار حرفه ای به آنان.

۲-۲-۴ رعایت انصاف در توافق با کارفرما یا استخدام کننده خود، در مورد حق الزحمه یا بهای خدمات حرفه ای و نیز در توافق با طرف های قرارداد خود به عنوان کارفرما یا استخدام شدگان خود .

۲-۲-۵ خودداری از سوء استفاده از اضطراب یا کم اطلاعی و بی اطلاعی کارفرما از قوانین، مقررات، وظایف مهندسان، استانداردهای خدمات و محصولات و گرفتن امتیاز یا حق الزحمه خدمات مهندسی بیش از عرف رایج از وی به نحو فاحش یا عرضه خدمات حرفه ای و محصول مهندسی پایین تر از استاندارد به وی .

۲-۲-۶ اجتناب از تحمیل هزینه های غیر ضروری به کارفرما، اعم از آنکه خود در آن ذینفع باشد یا نباشد .

۲-۲-۷ اجتناب از مطالبه و دریافت هر گونه وجه یا امتیاز از کارفرما یا شخص دیگر در قبای خدمت حرفه ای معینی که برای وی انجام داده، مازاد بر آنچه به موجب قرارداد استحقاق دریافت آن را دارد .

۲-۲-۸ خودداری از قبول سمت یا وکالت یا نمایندگی، یا قبول انجام خدمت حرفه ای برای شخص حقیقی یا حقوقی که با کارفرما یا استخدام کننده فعلی وی در فعالیت های مهندسی دارای تعارض منافع یا رقابت حرفه ای است، مگر با اطلاع کتبی قبلی و کسب موافقت کارفرما یا استخدام کننده خود .

۲-۲-۹ اطلاع دادن مواردی که بالقوه با منافع کارفرما یا استخدام کننده وی در تعارض است یا بعداً متعارض خواهد شد، قبل از شروع کار با آن ها .

۲-۲-۱۰ خودداری از ارائه خدمات یا مشارکت در ارائه خدمات مهندسی طراحی، محاسبه، اجرا در پروژه ای که از طرف کارفرما یا استخدام کننده خود مسؤول بررسی، کنترل، بازرسی، تأیید یا تصویب آن است .

۲-۲-۱۱ دادن آگاهی لازم و واضح به کارفرما یا استخدام کننده خود در مورد شرایطی که قرار گرفتن او در آن شرایط می تواند بر قضاوت مهندسی وی اثر گذارد یا از کیفیت خدمات مهندسی وی بکاهد .

۲-۲-۱۲ عدم انتشار و افشا نکردن اطلاعاتی از کارفرما یا استخدام کننده خود که به مناسبت همکاری حرفه ای با آن ها به دست آورده، بدون موافقت آنان، مگر در موارد و حدودی که قانون و مقررات، وی را ملزم به افشای آن نزد مراجع ذیصلاح نموده باشد .

۲-۲-۱۳ اعلام موارد ناقض مقررات و مسؤولیت های مهندسی در کاری که به او محول شده، همچنین اقدام به رفع موارد تقض کننده مقررات و مسؤولیت های مذکور و در صورت اصرار کارفرما بر ادامه کار، کناره گیری از ادامه آن کار و اعلام گزارش اقدامات خلاف به مراجع مربوط .

۲-۲-۱۴ عدم درخواست، دریافت یا قبول وجه یا امتیاز، به صورت مستقیم یا غیر مستقیم، از دیگر اشخاص طرف قرارداد با کارفرما یا استخدام کننده خود یا نمایندگان یا جانشینان آن ها، جز در مواردی که در قرارداد با کارفرما یا استخدام کننده خود تجویز و تصریح شده و قبل از اقدام به آنان اطلاع داده باشد .

۲-۲-۱۵ در صورت ورشکستگی شرکت تحت مدیریت خود، اعلان آن به شرکا، کارفرماها، طرف های قرارداد و اشخاص تحت استخدام شرکت ظرف ۱۰ روز از وقوع آن .

۳-۲ رفتار با اشخاص حقیقی و حقوقی همکار

۲-۳-۱ اجتناب از رقابت ناسالم و غیر منصفانه با مهندسان یا اشخاص حقوقی همکار خود که شامل موارد زیر است :

الف - تبانی با عوامل برگزار کننده و دیگر شرکت کنندگان در مزایده یا مناقصه برای اثر گذاری بر شرایط و قیمت برنده .

ب - دادن یا انتشار اطلاعات نادرست، توسل به فشار، تهدید و روش ها غیر متعارف برای منصرف کردن یا حذف یا منع سایر حرفه مندان رقیب از شرکت در رقابت .

۲-۳-۲ اجتناب از ایجاد شرایط رقابت ناسالم و غیر منصفانه بین حرفه مندان، در مقام کارفرما یا عامل وی از جمله از طریق :

الف - برگزاری مناقصه یا مزایده صوری برای طرحها یا خرید خدمات مهندسی .

ب - پنهان داشتن بخشی از اطلاعات از بعضی از شرکت کنندگان و دادن اطلاعات بیشتر به بعضی دیگر یا انتشار اطلاعات نادرست برای گروهی از علاقه مندان شرکت در رقابت، به صورت رسمی یا غیر رسمی .

پ - نقض شرایط و مقررات قانونی و اعلام شده در تعیین برنده رقابت .

۲-۳-۳ - مراعات کامل حقوق مالکیت معنوی اشخاص حقیقی یا حقوقی همکار و رقیب و پرهیز از معرفی محصول کار حرفه ای دیگران به نام خود، کارفرما یا مؤسسه خود و هر اقدامی که به حقوق مالکیت معنوی دیگران لطمه زند .

۲-۳-۴ - خودداری از ارزیابی و قضاوت نادرست و غیر منصفانه در مورد خدمات حرفه ای اشخاص دیگر یا انجام هر اقدام یا بیان انتقاد خلاف واقع در مورد خدمات حرفه ای یا سلامت رفتار و شخصیت آنان به هر صورت، همچنین طرح شکایت های واهی علیه ایشان یا افشای آرای قطعی نشده محکومیت آنان به نحوی که موجب لطمه به آبروی حرفه ای، آینده شغلی یا وضعیت کاری آن ها شود .

۲-۳-۵ - قرار ندادن واسطه بین خود و کارفرما و پرداخت وجه، یا پذیرفتن تعهد یا دادن وعده برای به دست آوردن کار مهندسی، جز در موارد قانونی مانند بازاریابی و وکالت .

۲-۳-۶ - پرهیز از دادن هر گونه وجه، امتیاز، وعده، کمک به عوامل کارفرما برای به دست آوردن کار یا برای حفظ کار، یا به دیگران برای به دست آوردن موقعیت ها، مناصب و مشاغل مهندسی یا مدیریت های حرفه ای .

فصل سوم - شیوه احراز تقض نظامنامه

رعایت رفتار حرفه ای اخلاقی موضوع این نظامنامه به وسیله تمامی اشخاص مشمول آن احراز شده تلقی می شود، مگر آن که شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان استان یا شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان (کشور)، حسب مورد، متعاقب دریافت شکایت، پس از سیر تشریفات قانونی تقض ارادی آن را احراز و به آن حکم نموده و رأی صادره قطعی شده باشد .

این نظامنامه در سه فصل در تاریخ بیست و پنجم خرداد ماه سال یکهزار و سیصد و نود پنج خورشیدی به تصویب رسید و پانزده روز پس از انتشار در روزنامه رسمی کشور لازم الاجراست .